

Monitor Sociaal Domein

April 2025

Inhoud

Inleiding	4
Wmo	5
1.1 Financiën	5
1.2 Lasten per voorziening	6
1.3 Aantal inwoners Wmo (In zorg, Instroom & Uitstroom)	6
1.3.1 Aantal in zorg per voorziening	6
1.3.2 Aantal in zorg	7
1.3.3 In- en uitstroom	8
Jeugd.....	10
2.1 Financiën	10
2.2 Gemiddelde declaratie per jeugdige	11
2.3 Lasten per productcategorie	12
2.4 Lasten per type verwijzer	12
2.6 Aantal jeugdigen Jeugd (In zorg, Instroom & Uitstroom)	13
2.6.1 Aantal in zorg	13
2.6.2 In- en uitstroom	13
Participatie	14
3.1 Financiën	14
3.2 Inkomen.....	15
3.2.1 Aantal uitkeringen	15
3.2.2 In- en uitstroom	15
3.2.3 Demografische kenmerken	16
3.2.4 Looptijd uitkeringen.....	17
3.3 Arbeidsdeelname en participatie	18
3.3.1 Beleidsdoel 1: Iedereen is in beweging.....	18
3.3.2 Beleidsdoel 2: We ondersteunen inwoners bij het vinden en behouden van werk	19
3.3.3 Beleidsdoel 3: We werken samen met werkgevers aan passende betaalde en onbetaalde werkplekken	21
3.4 Bijzondere bijstand en minimaregelingen.....	23
3.4.1 Bijzondere bijstand	23
3.4.2 Minimaregelingen.....	24
Sociale basis.....	26
4.1 Vrijwilligers	26
4.2 Mantelzorg	27

4.3 Jeugd en jongerenwerk	28
4.4 Samenlevingsopbouw	29
4.5 Ouderenwerk.....	32
4.6 Welzijn op recept	32

Inleiding

Voor u ligt de eerste Monitor Sociaal Domein van 2025. Het doel van de monitor is om de raad te informeren zodat zij goed kan sturen op het bereiken van doelen of de inzet van de gemeente. In de monitor geven wij u informatie over de ontwikkeling van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugdwet, de Participatiewet en de ontwikkeling van de Sociale Basis. De monitor wordt twee keer per jaar opgeleverd aan de raad.

Algemene beeld en leeswijzer

De monitor richt zich op het weergeven van de stand van zaken tot en met maart 2025. Waar mogelijk vergelijken we de cijfers met eerdere jaren of kwartalen.

De monitor bestaat uit 4 hoofdstukken:

1. Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
2. Jeugd
3. Participatie
4. Sociale Basis.

De hoofdstukken over Wmo en Jeugd zijn op dezelfde manier opgebouwd. Eerst bespreken we het geld (de financiën), en vervolgens het aantal inwoners met zorg. In het hoofdstuk over Participatie staat de informatie die nu beschikbaar is uit het systeem. Voor de Sociale Basis is een toelichting geschreven met uitleg in woorden (kwalitatief).

Voor het hoofdstuk Participatie geldt dat de rekenkamer heeft geconcludeerd dat de informatie uit de monitor niet aansluit op de gestelde doelen en geen informatie bevat over de effecten op de doelgroep. Ten opzichte van de vorige monitor is er een nieuwe paragraaf opgenomen in het hoofdstuk Participatie. Deze paragraaf bevat informatie over arbeidsdeelname en participatie zodat deze aansluit bij de vastgestelde doelen uit het beleidsplan arbeidsdeelname en participatie 'Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf'. Het verder verbeteren van deze informatie blijft een ontwikkelproces tijdens de aankomende monitoren.

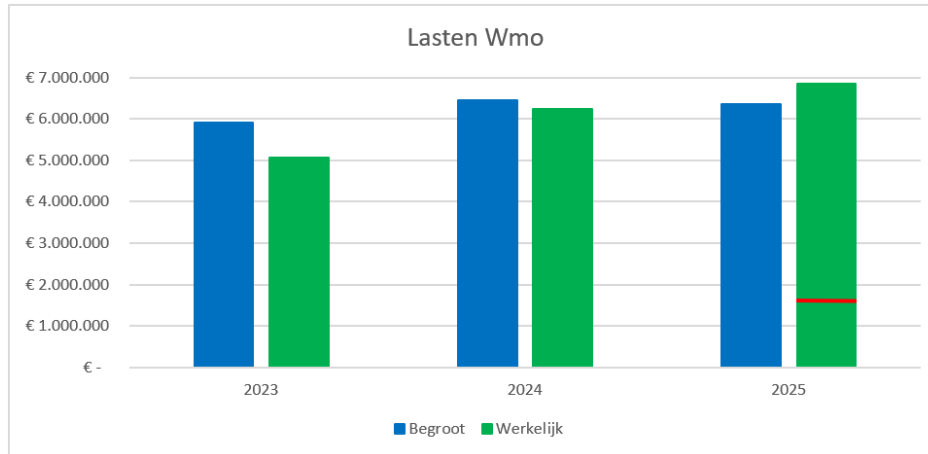
De peildatum is altijd op de laatste dag van de maand, het kwartaal of het jaar, behalve als anders staat aangegeven. Vanwege de AVG-regels laten we aantallen onder de 10 zien als <10 in de tabellen.

Wmo

1.1 Financiën

Grafiek 1 laat de lasten van de Wmo¹ zien. De lasten worden vergeleken met de definitieve begroting van dat jaar. De begroting voor 2025 is nog zonder de aanpassingen uit de voorjaarsnota van 2025. De lasten voor de Wmo 2025 zijn gebaseerd op de meest recente schatting.

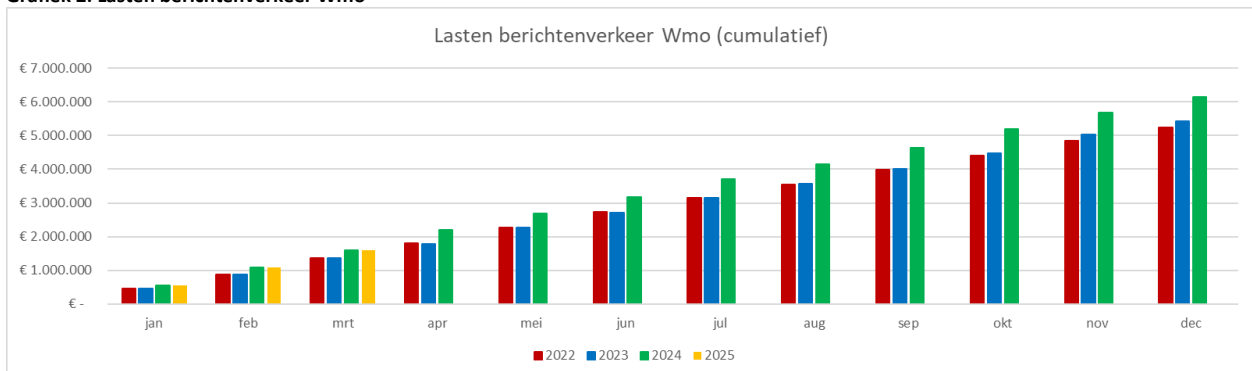
Grafiek 1: Lasten Wmo

Tot en met maart 2025 is er € 1.694.503 aan lasten Wmo geboekt (deze lasten ziet u als een rode lijn in de werkelijke lasten 2025). Op basis van wat we nu weten, verwachten we dat de totale lasten Wmo in 2025 ongeveer € 6.845.000 zullen zijn. Dit is ongeveer € 490.000 meer dan in de huidige begroting staat. De reden voor deze hogere lasten is dat de Wmo-tarieven in 2025 gemiddeld met 9% zijn verhoogd. We hebben de hogere lasten meegenomen in de voorjaars- en kadernota.

Grafiek 2 laat alleen de lasten Wmo zien die zorgaanbieders hebben gedeclareerd via het berichtenverkeer. Deze manier van declareren (het berichtenverkeer) is goed voor meer dan 80% van alle lasten Wmo per jaar. U kunt deze lasten niet vergelijken met de totale begroting Wmo, omdat niet alle lasten op deze manier worden gedeclareerd.

Grafiek 2: Lasten berichtenverkeer Wmo

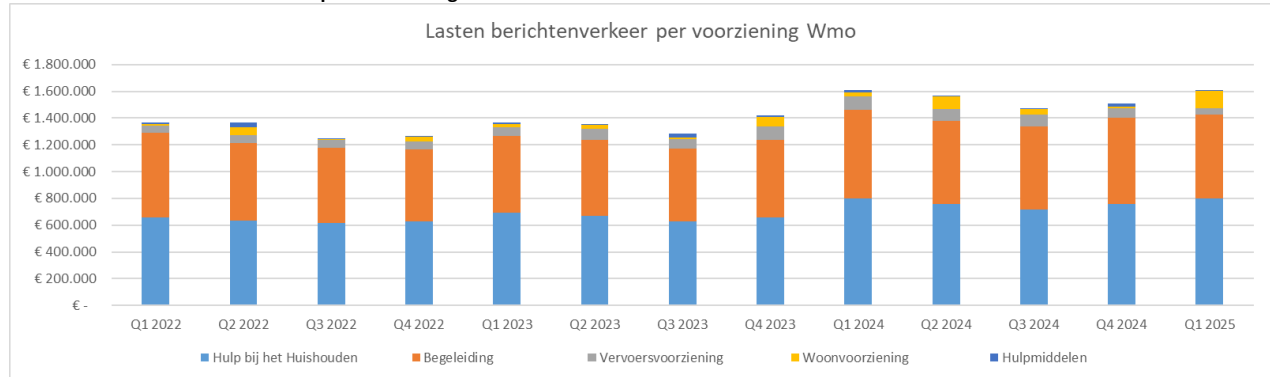

¹ De lasten zijn exclusief de doorbelasting van personeelskosten en organisatiekosten

1.2 Lasten per voorziening

Grafiek 3 laat de lasten Wmo zien die zorgaanbieders hebben gedeclareerd via het berichtenverkeer. De lasten zijn verdeeld over de verschillende soorten voorzieningen, zoals hulp bij het huishouden of begeleiding.

Grafiek 3: Lasten berichtenverkeer per voorziening Wmo

De meeste lasten Wmo komen door de voorzieningen Hulp bij het Huishouden en Begeleiding. Samen zorgen deze twee voorzieningen voor ongeveer 90% van de lasten die via het berichtenverkeer worden gedeclareerd. Op de totale Wmo begroting is dat meer dan 70% van alle lasten.

1.3 Aantal inwoners Wmo (In zorg, Instroom & Uitstroom)

Deze paragrafen bevatten informatie over het aantal inwoners met Wmo zorg.

1.3.1 Aantal in zorg per voorziening

Tabel 1 laat zien hoeveel inwoners er per voorziening zijn. Een inwoner kan meerdere soorten hulp (voorzieningen) tegelijk krijgen. Als dat zo is, wordt de inwoner bij elke voorziening apart meegeteld.

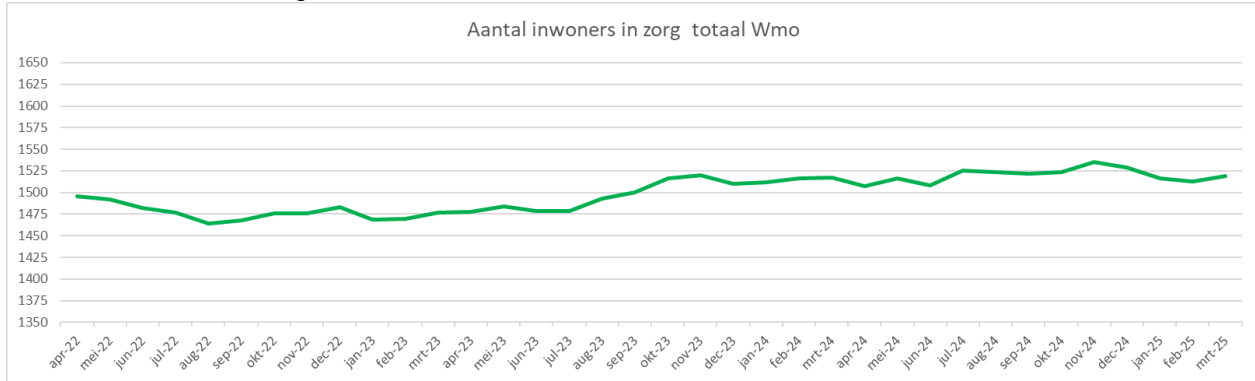
Tabel 1: Aantal inwoners in zorg per voorziening Wmo

Voorziening	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025
Hulp bij het huishouden	754	747	757	772	776	786	789	786	778	779	780	791
Begeleiding	364	353	350	343	335	351	353	360	345	356	356	353
Vervoersvoorziening	669	667	672	664	673	688	704	709	722	723	719	712
Woonvoorziening	134	128	129	154	120	116	113	117	120	116	115	115
Hulpmiddelen	163	160	164	124	155	154	146	145	145	144	148	143
Beschermd Wonen	13	12	11	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10

1.3.2 Aantal in zorg

Grafiek 4 laat het totaal aantal inwoners in zorg zien. Als een inwoner voor meerdere soorten hulp tegelijk een indicatie heeft, telt de inwoner maar één keer mee. Bijvoorbeeld voor Hulp bij het huishouden en begeleiding.

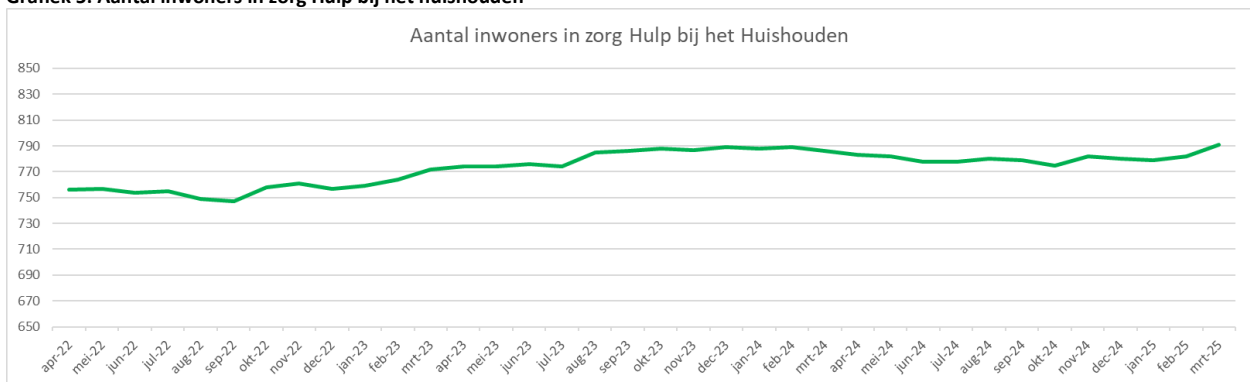
Grafiek 4: Aantal inwoners in zorg totaal Wmo

- In 2023 waren er gemiddeld 1.490 inwoners in zorg per maand. In 2022 waren het er gemiddeld 1.487 (+0,2%)
- In 2024 waren er gemiddeld 1.520 inwoners in zorg per maand. In 2023 waren het er gemiddeld 1.490 (+2,0%)
- In het eerste kwartaal van 2025 waren er gemiddeld 1.516 inwoners in zorg per maand. In 2024 waren het er gemiddeld 1.520 (-0,2%)

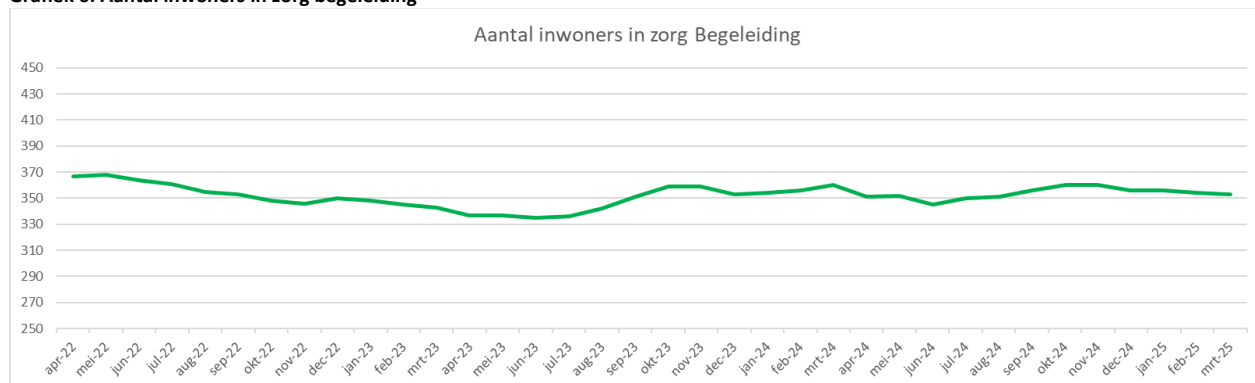
Hulp bij het Huishouden en Begeleiding zorgen samen voor meer dan 70% van alle lasten Wmo. Daarom laten we voor deze twee voorzieningen het aantal inwoners in zorg apart zien in grafiek 5 en grafiek 6.

Grafiek 5: Aantal inwoners in zorg Hulp bij het huishouden

- In 2023 waren er gemiddeld 777 inwoners in zorg per maand. In 2022 waren het er gemiddeld 756 (+2,9%)
- In 2024 waren er gemiddeld 782 inwoners in zorg per maand. In 2023 waren het er gemiddeld 777 (+0,6%)
- In het eerste kwartaal van 2025 waren er gemiddeld 784 inwoners in zorg per maand. In 2024 waren het er gemiddeld 782 (+0,3%)

Grafiek 6: Aantal inwoners in zorg begeleiding

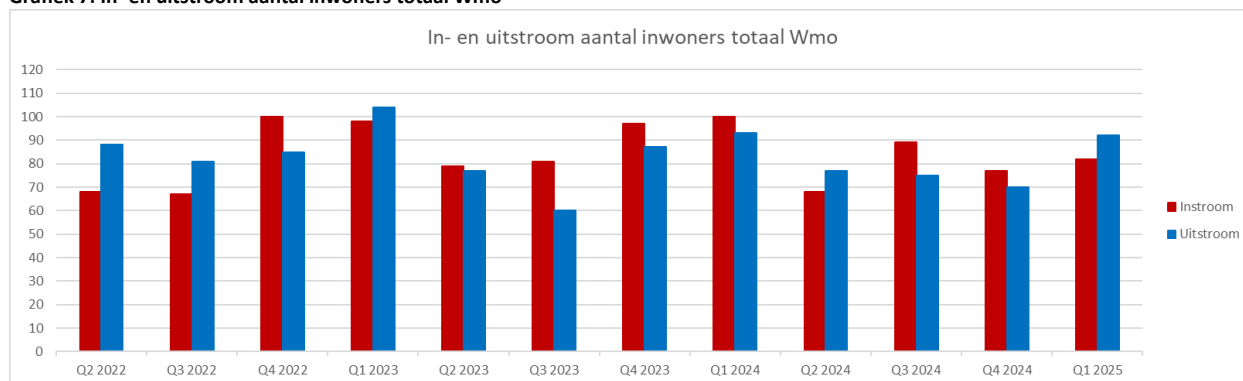

- In 2023 waren er gemiddeld 345 inwoners in zorg per maand. In 2022 waren het er gemiddeld 361 (-4,3%)
- In 2024 waren er gemiddeld 354 inwoners in zorg per maand. In 2023 waren het er gemiddeld 345 (+2,6%)
- In het eerste kwartaal van 2025 waren er gemiddeld 354 inwoners in zorg per maand. In 2024 waren het er gemiddeld 354 (+0,0%)

1.3.3 In- en uitstroom

Grafiek 7 laat zien hoeveel inwoners zijn gestart met zorg en hoeveel inwoners zijn gestopt met zorg. Het betreft hier het totaal aantal inwoners per kwartaal.

Grafiek 7: In- en uitstroom aantal inwoners totaal Wmo

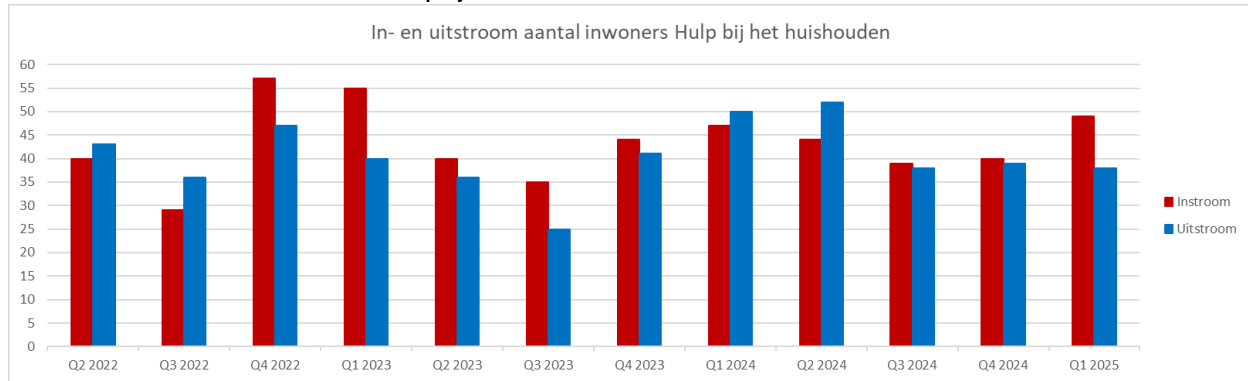

In de vorige monitor zagen we pieken in januari bij het aantal inwoners dat startte en stopte met zorg. Dit kwam door de vervoersvoorziening. In januari begonnen veel inwoners met een nieuwe indicatie, maar die werd vaak in dezelfde maand ook weer stopgezet. Dat probleem is inmiddels opgelost in de monitor. Om de grafiek duidelijker te maken, hebben we ervoor gekozen om de in- en uitstroom per kwartaal te laten zien, in plaats van per maand.

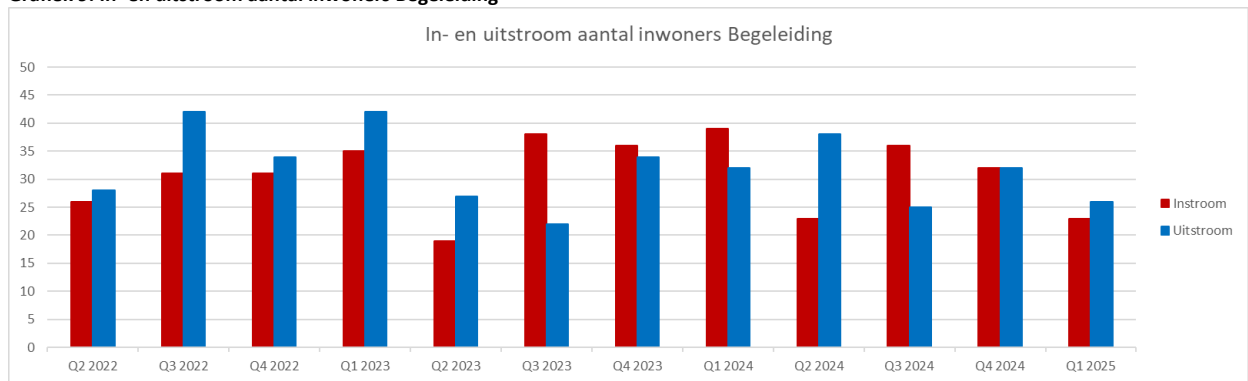

Voor de voorzieningen Hulp bij het Huishouden en Begeleiding laten we de in- en uitstroom ook apart zien in grafiek 8 en grafiek 9. Het betreft hier het totaal aantal inwoners per kwartaal.

Grafiek 8: In- en uitstroom aantal inwoners Hulp bij het huishouden

Grafiek 9: In- en uitstroom aantal inwoners Begeleiding

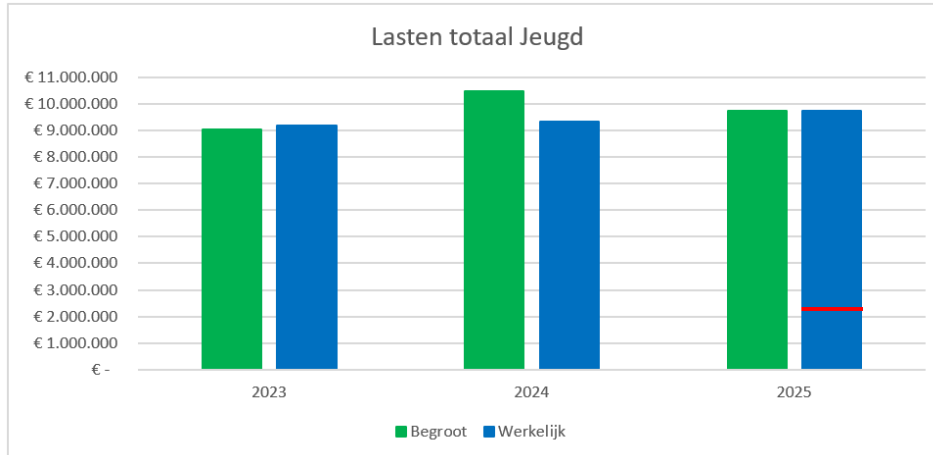

Jeugd

2.1 Financiën

Grafiek 10 laat de lasten van de Jeugd² zien. De lasten worden vergeleken met de definitieve begroting van dat jaar. De begroting voor 2025 is nog zonder de aanpassingen uit de voorjaarsnota van 2025. De lasten voor Jeugd 2025 zijn gebaseerd op de meest recente schatting.

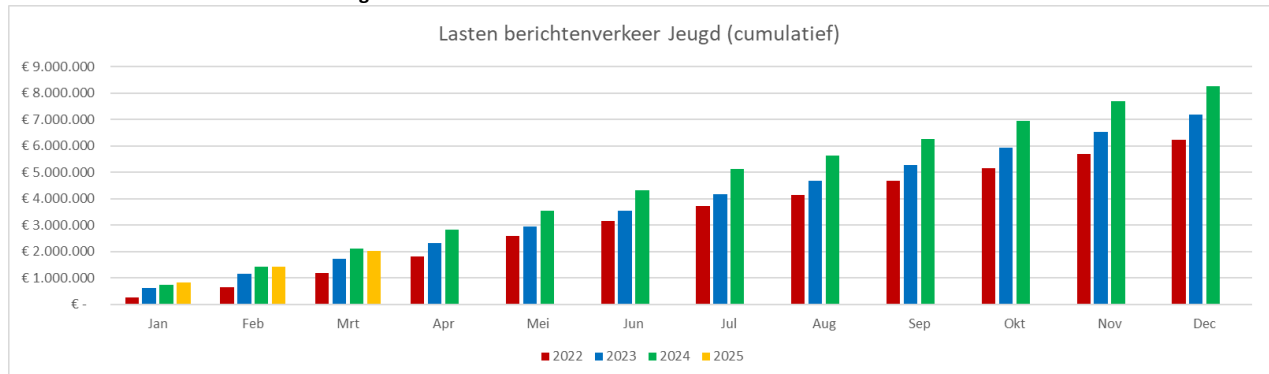
Grafiek 10: Lasten totaal Jeugd

Tot en met maart 2025 is er € 2.151.413 aan lasten Jeugd geboekt (deze lasten ziet u als een rode lijn in de werkelijke lasten 2025). Op basis van wat we nu weten, verwachten we dat de totale lasten Jeugd in 2025 ongeveer € 9.734.000 zullen zijn. We zien dat de zorg voor jongeren steeds ingewikkelder wordt. Daardoor moeten we elk jaar duurdere zorg bieden. De lasten per jongere verschillen sterk. Sommige jongeren hebben veel zorg nodig, en dat kost veel geld. De hoge lasten voor één jongere kunnen veel invloed hebben op het totale budget.

Grafiek 11 laat alleen de lasten Jeugd zien die zorgaanbieders hebben gedeclareerd via het berichtenverkeer. Deze manier van declareren (het berichtenverkeer) is goed voor meer dan 85% van alle lasten Jeugd per jaar. U kunt deze lasten niet vergelijken met de totale begroting Jeugd, omdat niet alle lasten op deze manier worden gedeclareerd.

Grafiek 11: Lasten berichtenverkeer Jeugd

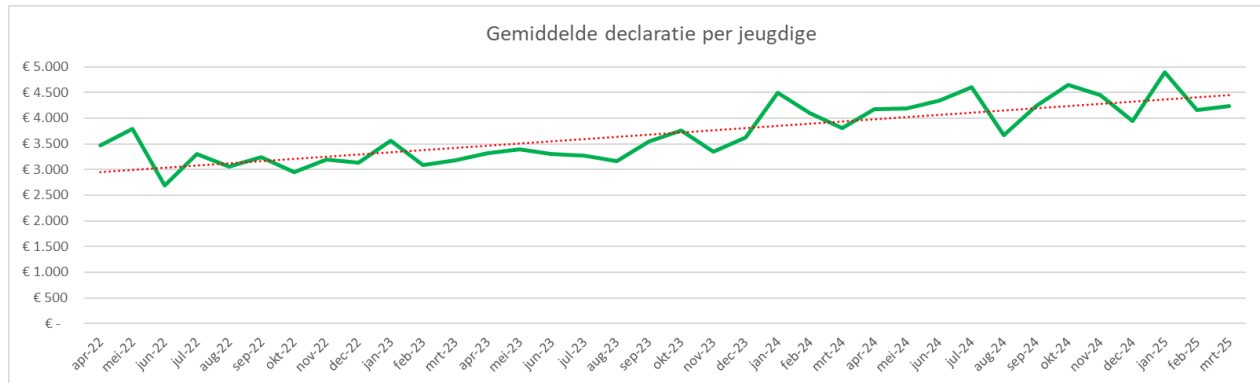

² De lasten zijn exclusief de doorbelasting van personeelskosten en organisatiekosten

2.2 Gemiddelde declaratie per jeugdige

Grafiek 12 laat zien wat de gemiddelde lasten per jeugdige zijn. Het gaat alleen om declaraties van zorgaanbieders die via het berichtenverkeer zijn gedaan.

Grafiek 12: Gemiddelde declaratie per jeugdige

We zien dat de gemiddelde lasten per jeugdige stijgen. We verwachten dat deze stijging ook de komende tijd doorgaat.

De stijging komt deels door de jaarlijkse prijsverhoging (indexatie) van de zorgtarieven.

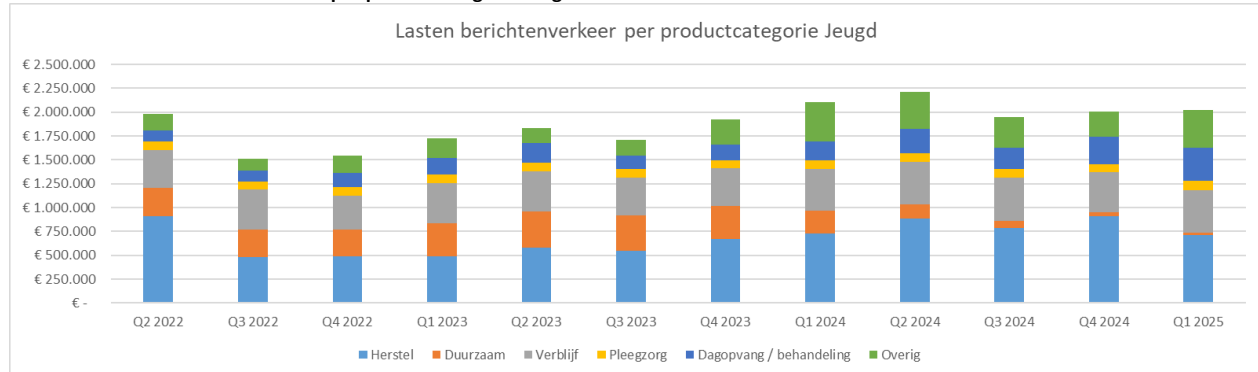
- In 2023 was de indexatie 5,14%.
- In 2024 zijn er nieuwe afspraken gemaakt met zorgaanbieders, met nieuwe en aangepaste producten. Daardoor is er geen indexatiepercentage voor 2024.
- In 2025 is de indexatie 5,43%.

Naast de prijsverhoging zien we ook dat de gemiddelde zorgvraag steeds zwaarder en complexer wordt. Hierdoor moet er meer intensieve en duurdere zorg worden ingezet.

2.3 Lasten per productcategorie

Grafiek 13 laat de lasten Jeugd zien die zorgaanbieders via het berichtenverkeer hebben gedeclareerd. De lasten jeugd zijn verdeeld in verschillende productcategorieën. De productcategorie 'Overig' bevat o.a. Dyslexie, maatwerkafspraken, LTA en zorg voor jeugdigen die buiten de provincie Friesland hulp krijgen.

Grafiek 13: Lasten berichtenverkeer per productcategorie Jeugd

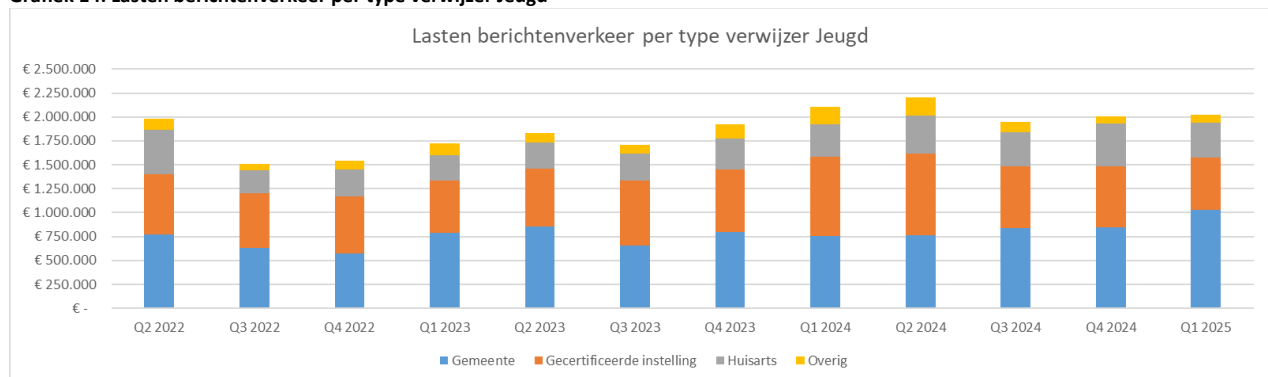

Het valt op dat het deel 'Overig' een steeds groter aandeel van de lasten vormt. Maatwerkafspraken vallen onder de categorie 'Overig'. Steeds vaker past de juiste zorg niet binnen de standaardproducten. Daarom moeten er steeds vaker speciale maatwerkafspraken worden gemaakt. Aan de andere kant wordt het aandeel van de categorie 'Duurzaam' steeds kleiner in de totale lasten.

2.4 Lasten per type verwijzer

Grafiek 14 laat de lasten voor Jeugdzorg zien die zorgaanbieders via het berichtenverkeer hebben gedeclareerd.

Grafiek 14: Lasten berichtenverkeer per type verwijzer Jeugd

De gemeente verwijst het vaakst door met een aandeel tussen de 40% en 50% van de totale lasten. Dit deel kunnen we zelf direct beïnvloeden. Andere verwijzers, zoals gecertificeerde instellingen en huisartsen, zijn onafhankelijk. Daar kunnen we alleen indirect invloed op hebben, bijvoorbeeld via de POH bij huisartsen.

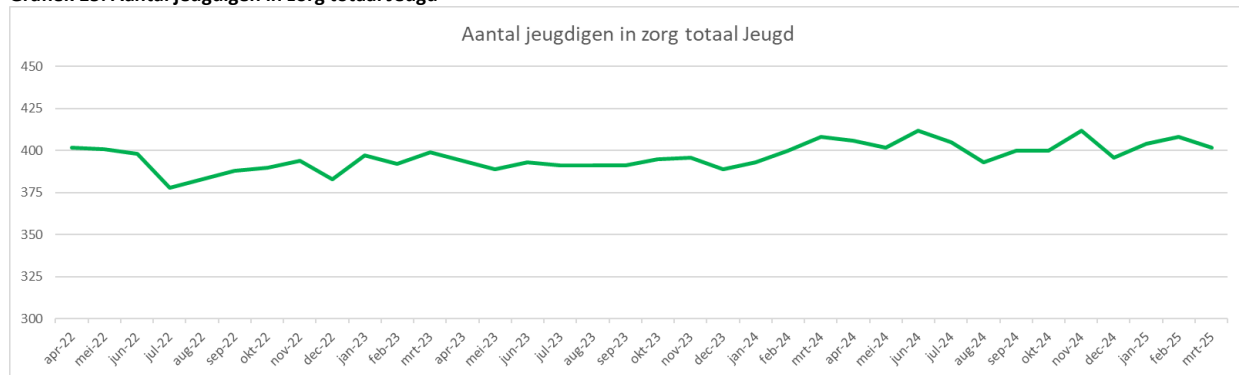
2.6 Aantal jeugdigen Jeugd (In zorg, Instroom & Uitstroom)

Deze paragrafen bevatten informatie over het aantal jeugdigen in zorg.

2.6.1 Aantal in zorg

Grafiek 15 laat het totaal aantal jeugdigen in zorg zien. Als een jeugdigen meerdere indicaties tegelijk heeft, telt de jeugdige maar één keer mee. Bijvoorbeeld als een jeugdige een hersteltraject en pleegzorg krijgt.

Grafiek 15: Aantal jeugdigen in zorg totaal Jeugd

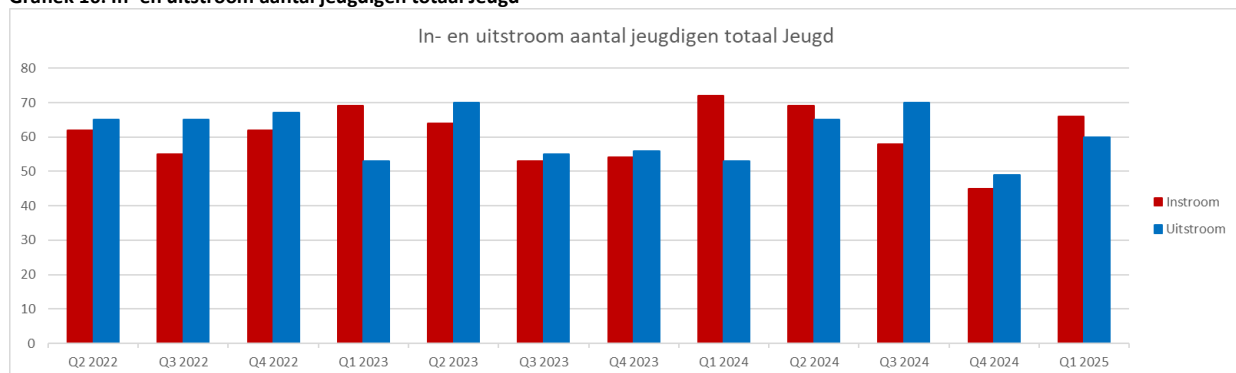

- In 2023 waren er gemiddeld 393 jeugdigen in zorg per maand. In 2022 waren het er gemiddeld 390 (+0,7%)
- In 2024 waren er gemiddeld 402 jeugdigen in zorg per maand. In 2023 waren het er gemiddeld 393 (+2,3%)
- In het eerste kwartaal van 2025 waren er gemiddeld 405 jeugdigen in zorg per maand. In 2024 waren het er gemiddeld 402(+0,6%)

2.6.2 In- en uitstroom

Grafiek 16 laat zien hoeveel jeugdigen zijn gestart met zorg en hoeveel jeugdigen zijn gestopt met zorg. Het betreft hier het totaal aantal jeugdigen per kwartaal.

Grafiek 16: In- en uitstroom aantal jeugdigen totaal Jeugd

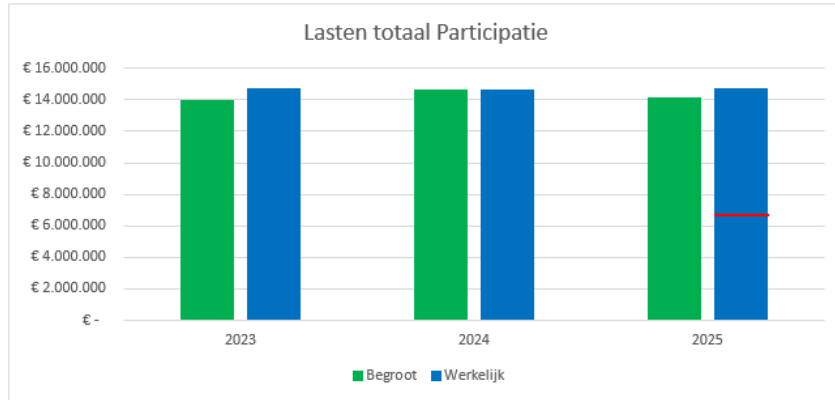

Participatie

3.1 Financiën

Grafiek 17 laat de lasten van de Participatie³ zien. De lasten worden vergeleken met de definitieve begroting van dat jaar. De begroting voor 2025 is nog zonder de aanpassingen uit de voorjaarsnota van 2025. De lasten voor de Participatie 2025 zijn gebaseerd op de meest recente schatting.

Grafiek 17: Lasten totaal Participatie

Tot en met maart 2025 is er € 6.643.339 aan lasten geboekt (deze lasten ziet u als een rode lijn in de werkelijke lasten 2025). Op basis van wat we nu weten, verwachten we dat de totale lasten Participatie in 2025 ongeveer € 14.665.000 zullen zijn. Dit is ongeveer € 565.000 meer dan in de huidige begroting staat. De extra lasten komen door hogere uitkeringen en meer mensen met een uitkering. Dit nadeel wordt helemaal gecompenseerd door het voorlopige BUIG budget. In oktober 2025 ontvangen we het definitieve BUIG budget. We hebben de hogere lasten meegenomen in de voorjaars- en kadernota.

³ De lasten zijn exclusief de doorbelasting van personeelskosten en organisatiekosten

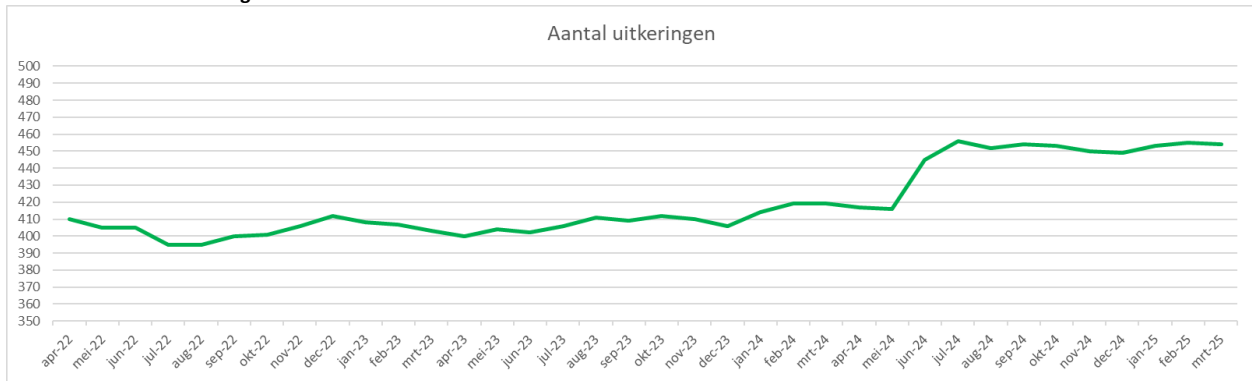
3.2 Inkomen

Deze paragraaf bevat informatie over de uitkeringen.

3.2.1 Aantal uitkeringen

Grafiek 18 laat zien hoeveel uitkeringen er per maand zijn. De P-wet en IOAW uitkeringen zijn samengevoegd, omdat er maar heel weinig IOAW uitkeringen zijn.

Grafiek 18: Aantal uitkeringen

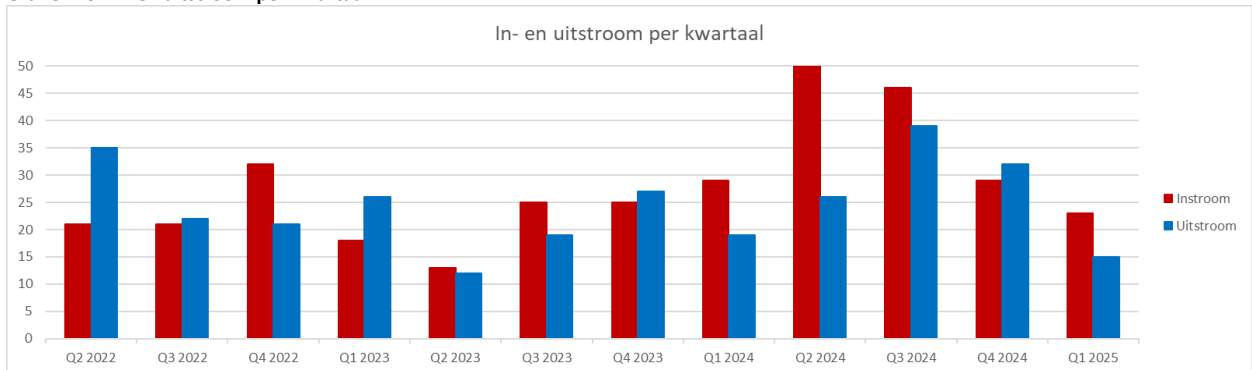

Vanaf juni 2024 zien we een sterke stijging van het aantal uitkeringen. Dit komt vooral door de huisvesting van statushouders.

3.2.2 In- en uitstroom

Grafiek 19 laat zien hoeveel uitkeringen er zijn gestart en gestopt.

Grafiek 19: In- en uitstroom per kwartaal

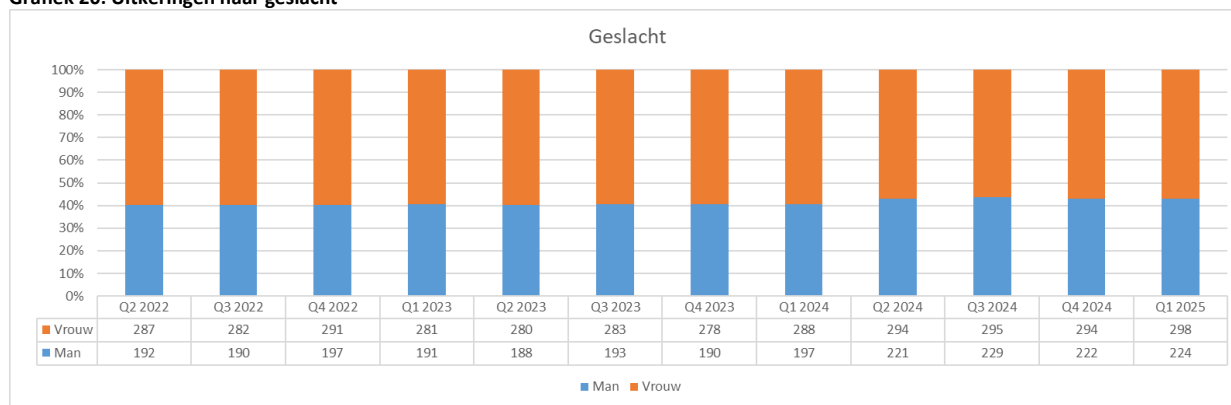

We zien dat de instroom in het tweede kwartaal 2024 sterk stijgt. Dit komt vooral door de huisvesting van statushouders.

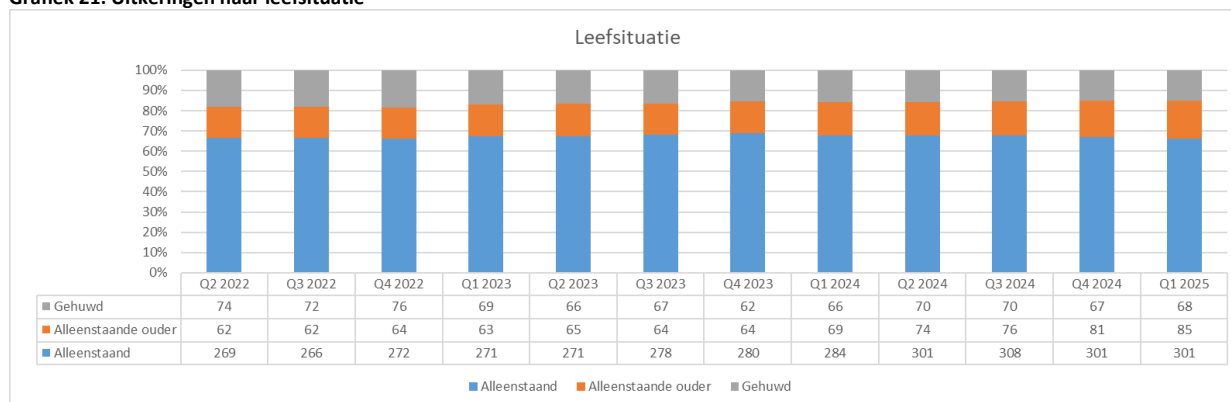
3.2.3 Demografische kenmerken

De grafieken hieronder laten verschillende gegevens over uitkeringsgerechtigden zien. Ze zijn verdeeld in percentages per kenmerk.

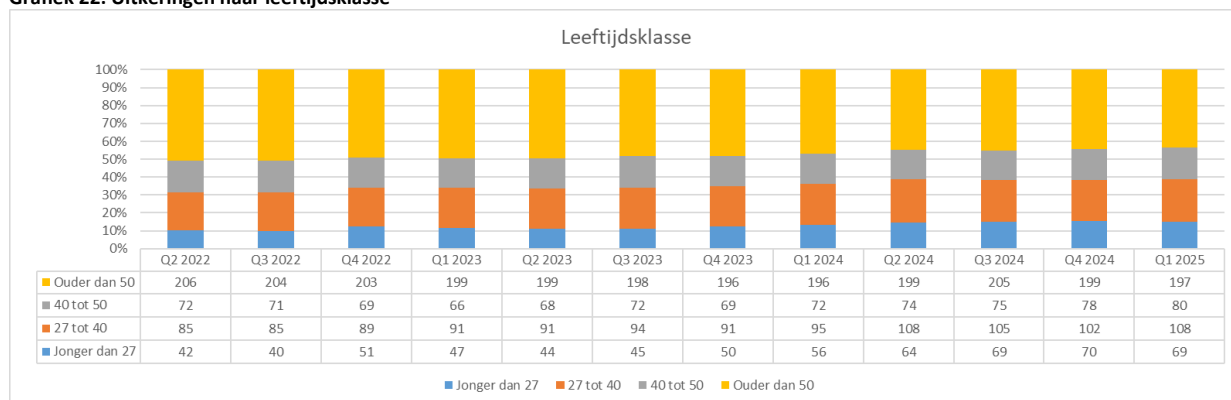
Grafiek 20: Uitkeringen naar geslacht⁴

Grafiek 21: Uitkeringen naar leefsituatie

Grafiek 22: Uitkeringen naar leeftijdsklasse

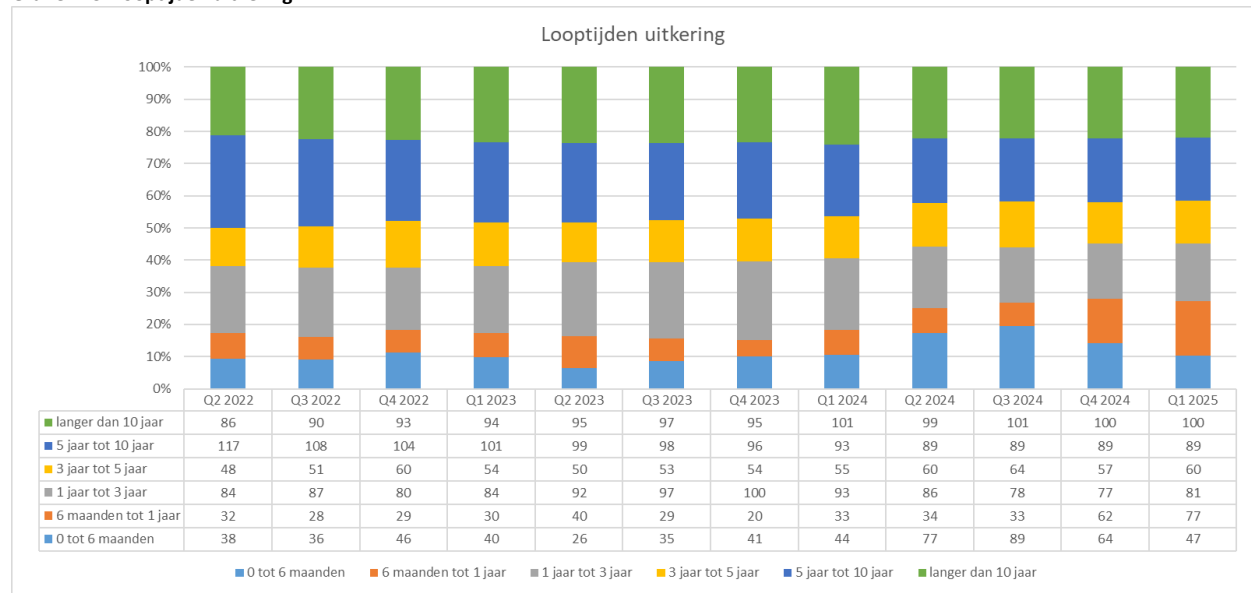
⁴ Het totaal aantal man en vrouw sluit niet aan op het aantal uitkeringen. Dit komt doordat gehuwden 1 uitkering ontvangen maar bestaan uit 2 personen.

3.2.4 Looptijd uitkeringen

Grafiek 23 laat zien hoe lang inwoners gemiddeld een uitkering ontvangen.

Grafiek 23: Looptijden uitkering

3.3 Arbeidsdeelname en participatie

Op 21 oktober 2024 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Arbeidsdeelname en Participatie 'Iedereen kan meedoen in Weststellingwerf' vastgesteld. De looptijd van dit beleidsplan is door de gemeenteraad, via een voorstel tot wijziging, verlengd tot en met 2028. Via de Monitor Sociaal Domein nemen we stapsgewijs de resultaten op. De resultaten worden kwantitatief en of kwalitatief weergegeven.

3.3.1 Beleidsdoel 1: Iedereen is in beweging

Dit beleidsdoel is opgesteld vanuit de gedachte dat een grote groep binnen het uitkeringsbestand op korte termijn niet aan het werk kan. De Participatiewet gaat dus niet alleen over werk. De wet gaat ook over sociale activering en het bieden van perspectief aan onze inwoners.

3.3.1.1 Aantallen heronderzoeken

Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar. Ze worden op een later moment toegevoegd aan de monitor.

3.3.1.2 Aantallen positie participatieladder

In tabel 2 is op basis van de trajectplannen de actuele trede op de participatieladder weergegeven.

Tabel 2: Aantallen positie participatieladder

	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025
0. Intake-fase / nog niet ingedeeld	12	12	13	19	14	12	26	<10	24	26	33	27
1. Geïsoleerd	34	36	35	36	36	39	39	40	41	43	43	45
2. Sociale contacten buitenshuis	75	77	79	82	91	93	96	107	109	115	119	126
3. Deelname georganiseerde activiteiten	45	47	47	56	61	68	71	92	96	109	117	135
4. Onbetaald werk	48	50	55	60	65	67	68	73	74	84	92	102
5. Betaald werk met ondersteuning	67	68	73	78	83	87	92	102	103	117	122	134
6. Betaald werk	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10

Vanaf 2022 is er veel vooruitgang geboekt met het maken van trajectplannen voor inwoners die hulp nodig hebben om werk te vinden. In januari 2022 waren er 261 actieve plannen. In maart 2025 zijn dat er 578 geworden. In deze plannen wordt ook de huidige trede op de participatieladder geregistreerd. Daarom zien we ook een grote stijging in de aantallen op de participatieladder.

3.3.1.3 Stap op de participatieladder

Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar. Ze worden op een later moment toegevoegd aan de monitor.

3.3.1.4 Aantallen deelname groepsbijeenkomsten

We werken in 2025 een actieplan uit voor het opzetten van een groepsprogramma gericht op werkvaardigheden en inzet van talenten. Op dit moment hebben wij nog geen gegevens beschikbaar.

3.3.2 Beleidsdoel 2: We ondersteunen inwoners bij het vinden en behouden van werk

Dit beleidsdoel is opgesteld vanuit de gedachte dat het doel van de Participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, ook inwoners met een arbeidsbeperking. Dit blijft het ultieme doel.

3.3.2.1 Actieplan gericht op vaardigheden en inzet

In het uitvoeringsplan beleid arbeidsdeelname en participatie hebben we onder het kopje 'Wat gaan we doen?' aangegeven dat we vanaf 2025 het groepsprogramma Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) zelf uitvoeren. Eerst voor de doelgroep statushouders (inburgeraars). In 2026 kijken we naar de mogelijkheden tot aanbieden van deze training voor de zogenoemde aandachtsgroep en andere doelgroepen. We hebben voor de training MAP, voor inburgeraars, stappen gezet. We hebben een programma van 6 dagdelen opgezet en starten voor de zomervakantie 2025 met een eerste groep van 12 inburgeraars. In de MAP is aandacht voor activiteiten zoals het opstellen van een CV, het maken van een 'Moodboard' en werkbezoek(en) bij bedrijven in onze gemeente. Met als doel inburgeraars kennis te laten maken met en voor te bereiden op deelname aan de Nederlandse arbeidsmarkt.

3.3.2.2 Aantallen nuggers (niet uitkeringsgerechtigden)

Deze gegevens zijn nog niet beschikbaar, worden op een later moment toegevoegd aan de monitor.

3.3.2.3 Aantallen met een BAB indicatie

We kunnen niet meer in Sonar het aantal BAB indicaties van het UWV inzien. Er is een aanvraag voor toegang tot een systeem van het UWV (Mijn gegevensdiensten) waarin deze gegevens kunnen worden ingezien. Op basis van interne informatie is het aantal personen met een BAB indicatie via de gemeente ongeveer 125 op peildatum 31 maart 2025.

3.3.2.4 Aantallen met loonkostensubsidie

In tabel 3 is op basis van de geregistreerde voorzieningen het aantal loonkostensubsidies weergegeven.

Tabel 3: Aantallen met loonkostensubsidie

	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025
Loonkostensubsidie	72	66	72	79	86	87	89	91	89	97	99	104

3.3.2.5 Aantallen uitstroom naar werk

In tabel 4 is de uitstroom naar werk weergegeven. Bij uitstroom andere reden kunt u onder andere denken aan het bereiken AOW-leeftijd, overlijden en verhuizing naar een andere gemeente. Het betreft hier het totaal aantal inwoners per kwartaal.

Tabel 4: Aantallen uitstroom naar werk

	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025
Uitstroom naar werk	14	<10	<10	15	<10	<10	15	<10	<10	14	<10	<10
Uitstroom andere reden	21	16	16	11	10	16	12	10	17	25	23	10

3.3.2.6 Aantallen parttime werk/ inkomsten

In tabel 5 is op basis van de geregistreerde voorzieningen het aantal parttime werk/ inkomsten weergegeven. Dit zijn inwoners met een uitkering die ook een parttime betaalde baan hebben, maar met dit inkomen nog onder de bijstandsnorm zitten en daarom een aanvulling krijgen tot bijstandsnorm vanuit de Participatiewet.

Tabel 5: Aantallen parttime werk/ inkomsten

	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025
Arbeidscontract met gedeeltelijke PW-uitkering	21	19	19	18	18	18	15	18	17	17	14	13

3.3.2.7 Aantallen inzet jobcoach

Jobcoaching zetten we in als persoonlijke ondersteuning op of rondom het werk nodig is. We werken met onze eigen jobcoaches uit het cluster Werk en Activering. Is dit niet mogelijk? Dan werken we met jobcoaching vanuit de inkoop. Op dit moment ondersteunen onze jobcoaches ongeveer 100 inwoners. Vanuit de inkoop jobcoaching worden 13 inwoners ondersteund.

3.3.2.8 Aantallen met uitstroompremies

Op 20 november 2023 is de Re-integratieverordening Participatiewet gemeente Weststellingwerf 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. In artikel 14 van deze verordening is de uitstroompremie vastgelegd. Deze kan onder bepaalde voorwaarden worden verstrekt aan inwoners die uitstromen naar werk. In tabel 6 is op basis van de betalingen het aantal uitstroompremies en participatiepremies weergegeven per jaar.

Tabel 6: Aantallen uitstroompremies

Uitstroompremie	2023	2024	2025*
Aantal	<10	13	<10

* tot april 2025

3.3.2.9 Aantallen met nazorg

In tabel 7 is op basis van de geregistreerde voorzieningen het aantal nazorg trajecten weergegeven. We bieden nazorg aan inwoners die zijn uitgestroomd naar betaald werk. Afhankelijk van de behoefte van de inwoner bieden we een passende vorm.

Tabel 7: Aantallen nazorg

	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025
Nazorg consultant Werk	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	<10	13	16	15	13

3.3.2.10 Aantallen met Individuele Plaatsing en Steun trajecten (IPS)

De 'Subsidieregeling IPS-trajecten voor de gemeentelijke doelgroep' is in 2022 uitgewerkt door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en betrokken partners: het UWV, gemeenten en ggz-instellingen. De regeling is op 1 maart 2023 in werking getreden en heeft als doel de arbeidsparticipatie van inwoners met een psychische kwetsbaarheid te bevorderen. De gemeente Weststellingwerf heeft ook een aantal (minder dan 10) IPS-trajecten ingezet.

3.3.3 Beleidsdoel 3: We werken samen met werkgevers aan passende betaalde en onbetaalde werkplekken

Dit beleidsdoel is opgesteld vanuit de gedachte dat werkgevers het verschil kunnen maken, kansen bieden en mensen via betaalde werkplekken meedoen in de samenleving.

3.3.3.1 Aantallen aan het werk via beschut werk

De doelgroep voor beschut werk bestaat uit inwoners met arbeidsvermogen die uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Het gaat bij beschut werk om inwoners die een hoge mate van begeleiding of aanpassing van de werkplek nodig hebben.

Tabel 8: Aantallen Beschut werk

	2022	2023	2024	2025
Aantallen aan het werk via Beschut Werk	<10	12	15	16
Taakstelling Rijk	11	12	13	14

Het Rijk bepaalt jaarlijks bij ministeriële regeling het aantal ten minste te realiseren dienstbetrekkingen beschut werk per gemeente. We voldoen in 2025 aan deze taakstelling.

3.3.3.2 Aantal gesprekken met werkgevers en gesprekken met (nieuwe) werkgevers

In 2024 zijn er 130 werkgeversbezoeken afgelegd door het cluster Werk en Activering, waarvan 23 nieuwe werkgevers. Een groot deel daarvan (65%) is gedaan door de jobcoaches omdat zij regelmatig aanwezig moeten zijn op de werkplek van klanten. De overige bezoeken zijn gedaan door de jobhunter en een aantal door de activeringscoaches. Sinds 1 januari 2025 zijn er ook al 10 nieuwe werkgevers gesproken, waarmee het subdoel uit het beleidsplan (subdoel: we hebben jaarlijks 10 nieuwe gesprekken met werkgevers, waar de afgelopen vijf jaar geen contact is geweest in het kader van de doelgroep Participatiewet) is behaald.

3.3.3.3 Aantallen met Jobhunter

We zetten de jobhunter in als inwoners de stap naar een werkplek kunnen maken. De jobhunter zorgt voor het sollicitatiefit maken van inwoners en maakt met inwoners een plan richting een passende plek. Via het netwerk van bedrijven binnen en buiten de gemeente plaatst de jobhunter inwoners op betaalde en onbetaalde werkplekken. In tabel 9 is op basis van de geregistreerde voorzieningen het aantal Jobhunter trajecten weergegeven.

Tabel 9: Aantallen met Jobhunter

	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025
Jobhunter	14	16	16	16	16	14	15	14	14	13	14	15

De jobhunter plant eerst een intake met de inwoner en brengt de kwaliteiten/vaardigheden van de inwoner in beeld en gaat daarna middels arbeidsmarktorientatie kijken wat de (on)mogelijkheden zijn voor de inwoner. Hij benaderd bedrijven en stuurt Cv's van de kandidaten op. De laatste tijd is het een intensiever proces geworden omdat de meeste inwoners een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Veelal hebben de inwoners lichamelijke en/of geestelijke belemmeringen of een taalachterstand (doelgroep statushouders). Hierdoor is een intensievere zoektocht naar een passende plek nodig en moet er soms in stapjes worden toegewerkt naar een betaald dienstverband, door bijvoorbeeld eerst in te zetten op een werkstage.

3.3.3.4 Een jaarlijkse campagne richting werkgevers

Er wordt vanaf 2025 jaarlijks een actieplan jobhunting opgesteld voor de campagne richting werkgevers. Begin dit jaar is dat voor het eerst gedaan. Dit plan is opgesteld als actie voor de uitwerking van het subdoel: *we starten een campagne richting werkgevers (over het aanbieden van betaalde en onbetaalde werkplekken voor inwoners met een arbeidsbeperking/Participatiewet)*. Dit met als doel om een breder aanbod aan passende arbeidsplaatsen te creëren voor onze doelgroep. Deze doelgroep betreft de inwoners van de gemeente Weststellingwerf met een uitkering en/of arbeidsbeperking. De subdoelen uit het actieplan jobhunting zijn;

- Zichtbaar zijn en bekendheid creëren
- Werkgevers helpen om arbeidsplaatsen te creëren voor onze doelgroep
- Groep sociale werkgevers creëren binnen onze gemeente
- Meer mogelijkheden creëren voor statushouders

De uitwerking van dit plan staat beschreven in het Actieplan Jobhunting 2025. Een aantal middelen om deze doelen te bereiken zijn het organiseren van bijeenkomsten voor werkgevers voor specifieke doelgroepen, informatie delen in de ondernemersnieuwsbrief en in de lokale krant en meedoen aan de activiteiten die in de regio worden georganiseerd om betrokken werkgever in het zonnetje te zetten. De jobhunter is regiovoerder om dit plan uit te voeren en waar nodig bij te sturen.

Wat hebben we al gedaan?

- Op 24 februari 2025 hebben we vanuit de samenwerking in de regio zuidoost een bijeenkomst georganiseerd. Het onderwerp van die middag was 'werkgeversbijeenkomst voor statushouders en nieuwkomers'.
- Daarnaast organiseerden we op 16 april en 14 mei 2025 een tweedaagse zogenoemde 'Harrie helpt statushouders' training voor werkgevers uit de arbeidsmarktregio. De tweede trainingsdag wordt georganiseerd op het gemeentehuis in Wolvega.
- Er zijn dit jaar al zo'n 10 nieuwe werkgevers in de gemeente gesproken om de mogelijkheden voor onze doelgroep te bespreken en ze onder de aandacht te brengen.
- Er is een intensievere samenwerking opgestart tussen de jobhunter en de bedrijfscontactfunctionarissen van de gemeente wat al heeft geleid tot kennismakingsgesprekken bij werkgevers uit hun netwerk.

3.4 Bijzondere bijstand en minimaregelingen

Vanuit de bijzondere bijstand en minimaregelingen ondersteunen we inwoners met een laag inkomen. Voor bijzondere kosten kan er gebruik gemaakt worden van de bijzondere bijstand. Inwoners ontvangen een extra bedrag als er langdurig een laag inkomen is via de individuele inkomenstoeslag. Daarnaast bieden we vanuit het minimabeleid onder andere regelingen zodat kinderen en volwassenen mee kunnen doen aan sport en cultuur en maken inwoners gebruik van de gemeentepolis om verzekerd te zijn voor hoge zorgkosten. Via De VoorzieningenWijzer (datgeldtvoormij.nl) bekijken inwoners welke voorzieningen er voor hun gelden. Ook Geldfit is een toegang voor hulp bij geldzorgen. Ook dit kanaal wordt door inwoners gebruikt, waarna er gerichte hulp ingezet kan worden door ons gebiedsteam.

3.4.1 Bijzondere bijstand

In tabel 10 zijn de lasten bijzondere bijstand weergegeven. Het betreft lasten die rechtstreeks zijn uitgekeerd aan inwoners. Bijzondere bijstand bestaat uit een grote variëteit aan vergoeding van kosten. Er is een beperkte selectie gemaakt aan kosten die apart worden weergegeven. Alle andere kosten zijn ondergebracht in de categorie overig.

Tabel 10: Verdeling lasten bijzondere bijstand

Categorie	2022	2023	2024	2025
Bewindvoering	€ 289.119	€ 275.232	€ 323.917	€ 48.806
Curatele	€ 6.105	€ 10.838	€ 14.554	€ 3.218
Energietoeslag 2022	€ 1.867.100	€ 52.585	€ -	€ -
Energietoeslag 2023	€ -	€ 1.540.500	€ 233.500	€ -
Individuele inkomenstoeslag	€ 47.750	€ 42.500	€ 141.950	€ 22.050
Kinderopvang	€ 9.419	€ 15.295	€ 17.812	€ 4.893
kosten inrichting/huisraad	€ 42.705	€ 52.474	€ 93.136	€ 11.506
Mentorschap	€ 3.168	€ 21.852	€ 26.150	€ 6.183
Overig	€ 66.553	€ 47.194	€ 60.401	€ 9.955
Woonkosten	€ 9.542	€ 12.062	€ 18.411	€ 4.602
Eindtotaal	€ 2.341.462	€ 2.070.531	€ 929.830	€ 111.212
Eindtotaal (excl. Energietoeslag	€ 474.362	€ 477.446	€ 696.330	€ 111.212

Bij de individuele inkomenstoeslag is zichtbaar dat de nieuwe werkwijze van ambtshalve verlengen bijdraagt om het bereik van de regeling te vergroten. Deze werkwijze is in 2024 ingegaan. De toeslag is daarnaast verhoogd. Inwoners hebben begin 2024 een nabetaling ontvangen over 2023 van de toeslag.

Door de huisvesting van een grotere groep statushouders in Q2 van 2024 is er meer bijzondere bijstand aan kosten inrichting/huisraad verstrekt.

3.4.2 Minimaregelingen

Er zijn verschillende regelingen vanuit het minimabeleid die we aan onze inwoners aanbieden.

Stichting Leergeld Heerenveen-Weststellingwerf

Stichting Leergeld Heerenveen en Weststellingwerf richt zich op kinderen uit gezinnen met geldzorgen. Deze kinderen dreigen door de financiële situatie buiten de boot te vallen als het gaat om binnen- en buitenschoolse activiteiten. De stichting zet zich in voor deze kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar. Hun missie is dat elk kind kan meedoen. Want nu meedoen is later meetellen in de maatschappij!

De stichting helpt bij de aanschaf van bijvoorbeeld schoolspullen, muziekles of een lidmaatschap bij een sportvereniging. Zo bieden wij kinderen een opstapje, waardoor ze toch deel kunnen nemen, kennis kunnen opdoen en vaardigheden kunnen ontwikkelen.

Tabel 11: Stichting leergeld Heerenveen-Weststellingwerf

	2022	2023	2024	2025*
Aantal kinderen	368	341	269	131
Aantal verstrekkingen	1.343	1.598	1.076	228

*tot 1 april

De inkomensgrens bedraagt 120%. Van de doelgroep tot 110% bereiken we een groot deel (naar schatting groeien 284 kinderen op in minimahuishoudens tot 110%. Bron: minimascan Stimulansz 2023). De doelgroep tussen 110% en 120% maakt nog niet volledig gebruik van Leergeld. Via verschillende kanalen zoals De VoorzieningenWijzer, via de Gids Geldwijzer, scholen, sport en cultuurverenigingen worden gezinnen op Leergeld geattendeerd. Ook zijn inwoners met een bijstandsuitkering geïnformeerd over Stichting Leergeld. Door extra uitstroom van 18-jarigen hebben in 2024 minder kinderen gebruik gemaakt van Leergeld.

Volwassenenfonds Sport en Cultuur

We werken samen met het Volwassenenfonds Sport en Cultuur zodat volwassenen van alle leeftijden mee kunnen doen aan sport en culturele activiteiten. Dit kan bij verenigingen en aanbieders in de buurt. Ook is een vergoeding mogelijk voor sportkleding of andere attributen. Een lidmaatschap van de bibliotheek wordt ook door het Volwassenenfonds verstrekt.

Per inwoner is er op jaarbasis een vergoeding van € 300 mogelijk. Er is ruimte voor 150 deelnemers. De vergoeding wordt rechtstreeks overgemaakt aan de vereniging of aanbieder. Via het gebiedsteam, Stichting Leergeld en het Beweegteam kan er een aanvraag worden gedaan door inwoners met een inkomen tot 120 % van de relevante bijstandsnorm.

Tabel 12: Volwassenenfonds Sport en Cultuur

	2023	2024	2025*
Aantal deelnemers	124	187	57

*tot 1 april

Het aantal deelnemers neemt jaarlijks toe, doordat niet alle deelnemers het volledige bedrag van € 300 benutten is er ruimte voor meer deelnemers.

Gemeentepolis collectieve zorgverzekering

Inwoners die 130% of minder van de relevante bijstandsnorm aan inkomen hebben komen in aanmerking voor de gemeentepolis van de Friesland Zorgverzekeraar. Inwoners kunnen zich aanmelden via de website gezondverzekerd.nl. Er zijn twee pakketten waaruit een inwoner kan kiezen:

1. AV Frieso Compleet (verwacht veel zorg)
2. AV Budget + AVT Standaard (verwacht minder zorg).

Tabel 13: Gemeentepolis collectieve zorgverzekering

	2022	2023	2024	2025
18- deelnemers	185	184	178	176
18+ deelnemers	564	565	547	434
Totaal deelnemers	749	749	725	610

Door minder instroom in de gemeentepolis en uitstroom doordat inwoners een hoger inkomen ontvangen is het aantal deelnemers in 2025 gedaald.

Voorzieningenwijzer

Met de online checks van De VoorzieningenWijzer ontdekken inwoners zelf of samen met iemand wat voor hen geldt. De checks zijn op maat ingericht. Zo bevatten ze de lokale regelingen en normen van jouw gemeente en verwijzen ze naar partijen uit jouw lokale netwerk.

Tabel 14: Voorzieningenwijzer

	2024	2025*
Bezoekers datgeldtvoormij.nl/Weststellingwerf	343	100
Adviesgesprekken met opgeleide adviseurs	77	10

*tot 1 april

Geldfit.nl

Geldfit is het startpunt bij vragen en zorgen over geld. Het is onderdeel van de onafhankelijke Stichting NSR. Geldfit denkt met inwoners mee welke stappen ze nu kunnen zetten. Inwoners kunnen contact opnemen op een manier die bij hen past. Ook kent Geldfit veel organisaties, landelijk én in de buurt. Als dat gewenst is, brengen ze mensen in contact met iemand die verder helpt. Zo krijgen inwoners weer grip op hun geld.

Tabel 15 Geldfit.nl

	2024	2025*
Bezoekers op website 2024	299	51

*tot 1 april

Sociale basis

De toelichting op onze sociale basis is grotendeels verhalend waarin we de actualiteit meenemen. Waar mogelijk worden cijfers gepresenteerd.

4.1 Vrijwilligers

Tabel 16 Vrijwilligers

	Aantal
Aantal bemiddelde vrijwilligers via de website en onze inzet. Hierin meegenomen de matches in het kader van de burgerschapsstage en bemiddeling voortgekomen uit individuele gesprekken met inwoners (via activeringscoaches en Wmo) en individuele hulpvragen.	29
Aantal bezoekers website Vrijwilligerspunt Weststellingwerf (1 januari – 30 maart)	3955
Inwoners met praktische hulpvragen (Samen Doen)	<10
Aantal nieuw geregistreerde gebruikers op de website	40
Aantal geregistreerde organisaties website	83

Terugblik eerste kwartaal 2025 – Vrijwilligerspunt

- In januari hebben wij diverse interviews afgenomen met vrijwilligers. Deze gesprekken leveren inspirerende verhalen op over hun ervaringen binnen het vrijwilligerswerk. Met toestemming worden deze verhalen gepubliceerd op onze website en via onze sociale mediakanalen gedeeld.
- Tijdens de landelijke actie NL doet hebben wij als Vrijwilligerspunt, samen met collega's van de Sociale Basis, een bijdrage geleverd bij Speelland Wolvega. De activiteit bestond uit het schuren en verven van tafels en banken die tijdens de speelweek gebruikt worden.
- In het eerste kwartaal van het jaar hebben wij voorbereidingen getroffen voor de organisatie van de eerste vrijwilligersmarkt in Noordwolde. De vrijwilligersmarkt heeft in april plaatsgevonden.
- Op 14 maart vond een netwerkbijeenkomst plaats met als thema 'jongeren en vrijwilligerswerk'. Deze bijeenkomst werd positief ontvangen door de aanwezige organisaties. Een jongerenwerker deelde vanuit zijn expertise inzichten over dit onderwerp en heeft met meerdere organisaties vervolgspraken kunnen maken voor individuele gesprekken.
- Een nieuw initiatief dat dit kwartaal is gestart, is de 'Pluim van de maand'. Vrijwilligersorganisaties of -initiatieven worden hierbij in het zonnetje gezet door middel van het overhandigen van een taart. Met de Stellingwerf is contact gelegd om dit als persmoment onder de aandacht te brengen. Momenteel wordt gezocht naar een bakker die dit initiatief wil sponsoren. De eerste uitreiking is al geweest.
- In het eerste kwartaal zijn er diverse succesvolle matches tot stand gekomen, waaronder statushouders die in het kader van hun inburgeringstraject gestart zijn met vrijwilligerswerk.

4.2 Mantelzorg

Netwerkoverleggen mantelzorg:

Deelname aan verschillende netwerkoverleggen stelt de mantelzorgcoördinator in staat om samen te werken met andere belanghebbenden, kennis en informatie uit te wisselen, knelpunten te signaleren en oplossingen te vinden. Ook biedt het kansen om relaties op te bouwen die de kwaliteit van de mantelzorgondersteuning ten goede komen. Het draagt bij aan een effectief en geïntegreerd mantelzorgbeleid dat de behoeften van mantelzorgers en zorgontvangers centraal stelt. Voorbeelden hiervan zijn:

- Wijkgericht werken/driehoeksoverleg: wijkverpleegkundigen, casemanagers dementie, POH-GGZ, Welzijnscoach & Wmo-consulenten
- OWO-overleg mantelzorgcoördinatoren
- Provinciaal overleg mantelzorg (jeugd & volwassen mantelzorgers)
- Samenwerking met Kwadrantgroep/Meijo

Wegens de uitval van de mantelzorgmedewerker heeft het Vrijwilligerspunt met ondersteuning vanuit inhuur, tijdelijk de coördinatie van het mantelzorgonderdeel overgenomen, om de continuïteit van de ondersteuning en geplande activiteiten te waarborgen.

Terugblik eerste kwartaal 2025:

- **Opstarten belactie:** In januari is een belactie gestart om met alle geregistreerde mantelzorgers telefonisch contact op te nemen, voor het in kaart brengen en het up to date maken van de lijst met mantelzorgers;
- **Deelname aan netwerkoverleggen:** Het bijwonen van het provinciaal overleg en overleg in OWO verband;
- **Lotgenoten contact:** voorbereiding getroffen voor een mantelzorgcafé dat in de maand mei plaatsvindt;
- **Nieuwsbrief:** Afgelopen jaar is er meegelif op de landelijke nieuwsbrief De Mantelkracht, die in samenwerking met MantelzorgNL wordt uitgebracht. Deze nieuwsbrief voorzag ook mantelzorgers in onze regio van actuele informatie en themagerichte artikelen. Vanaf 2025 heeft De Mantelkracht een andere opzet gekregen. Dit vormt voor ons het moment om opnieuw te evalueren of we een eigen, lokaal gerichte nieuwsbrief in eigen beheer gaan uitbrengen;
- **Webinars op provinciaal niveau:** met 10 andere organisaties/mantelzorgcoördinatoren vanuit Friesland haken wij aan bij door Mantelzorg.nl georganiseerde Webinars. De uitnodigingen voor de eerste Webinar zijn in het eerste kwartaal naar alle mantelzorgers verzonden.
- **Werven van een nieuwe mantelzorgvrijwilliger:** Een doorlopend proces
- **Mantelzorgvrijwilligers:** Er is contact gelegd en kennisgemaakt
- **Telefonisch:** Mantelzorgers te woord staan, advies en een luisterend oor bieden

Cijfers mantelzorg:

In tabel 17 worden relevante cijfers gepresenteerd met betrekking tot mantelzorg, waaronder het aantal geregistreerde mantelzorgers en jonge mantelzorgers. Deze cijfers bieden inzichten in de omvang van de mantelzorgpopulatie binnen de gemeente.

Het aantal ondersteuningsvragen aan vlechtwerkers betreffende mantelzorg is lastig te monitoren vanwege de hoeveelheid vragen en de diverse kanalen waaruit de vragen ons bereiken. De vragen lopen uiteen van ondersteuningsvragen van mantelzorgers, netwerkpartners tot praktische vragen over huishoudelijke hulp, respijtzorg, dagbesteding. Wel komt steeds vaker de vraag bij de mantelzorgcoördinator terecht over of er ook opties zijn tot tijdelijke respijtzorg. Afhankelijk van de vraag wordt deze opgepakt door de huisarts, wijkverpleegkundige of via de Wmo.

Tabel 17 Mantelzorg

	Aantal
Aantal geregistreerd mantelzorgers	256
Aantal uitschrijvingen	20
Aantal jonge mantelzorgers	21
Aantal ondersteuningsvragen mantelzorg aan vlechtwerkers	Zie toelichting hierboven

4.3 Jeugd en jongerenwerk

Wij zijn vaak op straat om jongeren te ontmoeten. We werken goed samen met VMBO-scholen. We willen in Wolvega een plek maken waar jongeren samen kunnen komen. Deze plek zit inmiddels in verbouwing. Op dit moment staat de mobiele ontmoetingsplek in de Blesse. Een goede samenwerking tussen buurt en jongeren. Ook loopt dit proces in Noordwolde op het moment (mei 2025)

We werken samen met verschillende organisaties die zich bezighouden met jongeren. Zo willen we een sterke basis voor jongeren maken. We zijn nou betrokken bij OKO (Opgroeien in een kansrijke omgeving). Zowel op gebied van vrijetijdsbesteding als ouderbetrokkenheid.

MDT:

Sinds maart 2024 is MDT-Talentenplek een deel van het jongerenwerk. We hebben geen jongerencoaches, alleen jongerenwerkers. Zo is het duidelijk voor de jongeren. Tot en met mei 2025 hebben we 124 jongeren begeleid. We zijn open in FC Wolvega op dinsdag middag en in To B Noordwolde, op woensdag en vrijdag middag. Ook zijn we open op afspraak.

To B:

Het jongerenwerk is er op woensdagmiddag en vrijdagmiddag. De sociaal beheerder is er op woensdagavond, vrijdagavond en een keer in de twee weken op zaterdagavond. Op vrijdag is het druk. Meer dan 30 verschillende jongeren komen verspreid over de avond. To B is een vaste vindplek om jongeren te ontmoeten.

4.4 Samenlevingsopbouw

In Wolvega en Noordwolde heeft het opbouwwerk zich vooral gericht op het thema Ontmoeting. Een belangrijk uitgangspunt bij het versterken van de sociale basis. In Wolvega hebben we ons gericht op ontmoeting vanuit het project Bestemming Wolvega. Zo is er gestart met de 3 decentrale en centrale ontmoetingsplekken, zijn er buurtverbinders gezocht en zijn wijkverenigingen aangehaakt. In Noordwolde wordt verder gewerkt aan de borging van de projecten vanuit bestemming Noordwolde, in 2024 en begin 2025 hebben we ons gericht op een aantal elementen uit dit project en de borging daarvan. Daarnaast hebben we ons gericht op de beweegtuin de Haenepolle en de leefbaarheid in de Krommestede en omliggende wijk. Daarnaast zijn er diverse initiatieven ondersteund, zoals de kledingbanken, papierwinkels, jeu de boules groep, Dorpsarchief Noordwolde, Stichting Breuningslaan, De Buurthap, Speel-o-theek en het rioleringsproject in de Prinsenbuurt. Het opbouwwerk heeft zich voornamelijk gericht op het versterken van de sociale basis, zo zorgen we dat inwoners hun eigen kracht en van hun omgeving optimaal kunnen inzetten en samen elkaar versterken.

Stand van zaken/acties:

- Bewonersinitiatief Dorpsarchief Noordwolde rondom een kunstwerk is ondersteund. De beleidsmedewerker kunst en cultuur heeft in overleg het kunstwerk “De ontlukende bloem” (zwarte tulp) verplaatst naar gewenste locatie in het centrum van Noordwolde.
- Kledingbank Noordwolde is gestart met een pop up locatie in de Krommestede (woonvorm voor ouderen in Noordwolde). In overleg met WoonFriesland is een ruimte beschikbaar gesteld van waar uit de kledingbank 1 keer per maand kleding uitgifte en inname doet. Hier wordt door de bewoners dankbaar gebruik van gemaakt.
- De speel-o-theek Noordwolde heeft nog steeds de wens voor een verhuizing naar de bibliotheek. Binnen de bibliotheek wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden.
- Met de jeu de boules club Noordwolde wordt gekeken naar de mogelijkheden voor een jeu de boules baan in de Vlindertuin. Hiervoor is ook contact met de Vensterschool, welke graag een uitbreiding van het schoolplein wil realiseren. Hierin wordt gekeken naar mogelijkheden tot samenwerking voor een compleet plan.
- In de Krommestede wordt nauw samengewerkt met WoonFriesland, vrijwilligers en het opbouwwerk om de Krommestede bruisend te maken. Lopende activiteiten, zoals koffieochtenden, schoonmaak enz. zijn geborgd, deze lagen voorheen bij de zorgaanbieder. Daarnaast zijn er diverse nieuwe activiteiten opgezet zoals knutselactiviteiten, kerstbroodmaaltijd, spel en muziek middagen. Ook heeft er een Buurtsoeppie plaats gevonden, waarbij ook omwonenden in de straten rondom de Krommestede zijn uitgenodigd. Zo'n 35 mensen uit zowel het complex de Krommestede als de woningen eromheen kwamen hierop af.
- Moestuin Krommestede: de vrijwilligers van de Krommestede kwamen met de wens voor een gezamenlijke moestuin in de binnentuin bij de Krommestede. WoonFriesland, vrijwilligers en het opbouwwerk hebben hier gezamenlijk een plan voor gemaakt. Zo is er onder andere gekeken bij voorbeelden in Drachten. Deze plannen zijn gepresenteerd aan de bewoners van de Krommestede en enthousiast ontvangen. Samen met een lokale hovenier is in maart gestart met de aanleg van de tuin.
- Beweegtuin de Haenepolle: Vanuit omwonenden van het park in de Haenepolle kwam de vraag voor uitleg van de fitness toestellen. Samen met Sport FRL is er een beweegochtend georganiseerd waarbij er uitgebreid werd gekeken naar de mogelijkheden in het park. Dit heeft geresulteerd in een groep, welke wekelijks een sportuurtje heeft in de Haenepolle. Waarbij Sport FRL de groep begeleid. Deze groep heeft naast het sporten ook een sociale functie gekregen, zo is er een groepsapp ontstaan en zijn er ook contacten buiten het sportuurtje.

- Ondersteuning inloophuis Breuningslaan. Na een lang traject is het gelukt te starten met een nieuw bestuur van 3 personen voor het inloophuis. Het is een bestuur zonder ervaring die veel ondersteuning nodig zal hebben om het inloophuis weer van waarde te laten zijn voor de Breuningslaan. Ondersteuning bij organisatie activiteiten, bestuur ondersteuning en jaarlijkse subsidieaanvraag. We willen de inwonersparticipatie in de Breuningslaan vergroten, o.a. door middel van een tweejaarlijkse straatschouw en een tuinendag. De voorjaarsschouw heeft net weer plaatsgevonden. Een samenwerking tussen inwoners, inloophuis Breuningslaan, woningcorporaties, wijkagent en gemeente.
- De Kledingbank Wolvega zit in een nieuwe locatie. Opbouwwerk onderhoudt met regelmaat contact met de Kledingbank en heeft een ondersteunende functie.
- Ondersteuning en facilitering papierwinkels Wolvega en Noordwolde. De Papierwinkel ondersteunt wekelijks een groot aantal bewoners bij vragen. Beide papierwinkels werken mee aan de witgoedwissel, ze bieden ondersteuning bij de aanvraag. Voor Noordwolde wordt gezocht naar versterking van het team, 1 van de vrijwilligers zal door verhuizing moeten stoppen.
- Ondersteuning bewonersinitiatieven; omnummering is afgerond. Het Ombudsteam is in het najaar van 2024 gestart. Het Ombudsteam valt als vrijwilligersteam onder het vrijwilligerspunt.
- Deelname thematafel armoede
- Deelname overleg bloeizones
- Deelname thematafel vitaal ouder worden in Wolvega
- Deelname werkgroep valpreventie
- Ondersteuning samenwerking Terra en wijkvereniging de Senne. Doel; creëren van ontmoeting in de wijk en aandacht voor de doelgroep eenzame ouderen. Dit is in een keuzevak gegoten, waar de nadruk ligt op ontmoeten en samenwerking tussen leerlingen en ouderen uit de wijk. Opbouwwerk is hierbij ondersteunend.
- Ondersteunen van de wijkverenigingen. Q1 2025 heeft er weer een netwerkoverleg voor wijkverenigingen plaats gevonden. Het wordt als waardevol ervaren, men kan verhalen en ervaringen delen en kennis bij elkaar opdoen. Opbouwwerk is hierbij ondersteunend en faciliterend, in bijvoorbeeld het met elkaar in contact brengen en het bewaken van de voortgang met als doel het te laten borgen bij de wijkverenigingen zelf.
- Ondersteuning OSW, gericht op huisvesting/ locaties, maar ook samenwerking met andere partijen/organisaties in en om Wolvega.
- In het kader van Bestemming Wolvega, project centrale ontmoetingsruimte, is een initiatiefgroep ontstaan bestaande uit vrijwilligers, die zich bezighoudt met voorbereiding van een operationeel ontmoetingscentrum. Deze werkgroep is gerelateerd aan het versterken van de sociale basis en hierbij is het opbouwwerk betrokken en heeft een adviserende rol.
- Ontmoeting in de Steense: Het creëren van een ontmoetingsplek in het sportcafé van de Steense. Opbouwwerk ondersteunt en adviseert de collega's van de Steense, voor de verbinding met de wijk. Jongerenwerk heeft i.s.m. het Opbouwwerk 2 maal een Buurtbakkie georganiseerd voor omwonenden i.v.m. plaatsen van de Mobiele Ontmoetings Plek (MOP). De MOP is inmiddels weg.
- Ook heeft het Opbouwwerk de bijeenkomst voor Buurtverbinders hier georganiseerd.
- Buurtverbinders (voortkomend uit Bestemming Wolvega): We zien steeds minder buurt/wijk verenigingen in Wolvega. Er zijn echter wel veel actieve mensen in de wijken en straten welke niet verbonden zijn in een vereniging.
- In Q1 zijn de Buurtverbinders bij elkaar gekomen om elkaar te leren kennen, ideeën bij elkaar op te doen en vorm te geven aan toekomst met meer verbinding in de wijken en straten. Opbouwwerk heeft hierin een ondersteunende en verbindende rol.

- Doorlopend worden er Buurtbakkies georganiseerd in verschillende wijken in zowel Wolvega als Noordwolde, hetzij op initiatief van inwoners, hetzij n.a.v. signalen uit de wijk, omwonenden of instanties. Begin 2025 heeft een overleg met de werkgroep (PB Noordwolde, wijkagent, WoonFriesland, Woonstichting Wetstellingwerf, collega van de Werf en opbouwwerk plaatsgevonden voor de planning van het eerste half jaar.
- In de Prinsessenbuurt staat een groot rioleringsproject op de planning, welke veel impact heeft op de wijk. Vanuit de Sociale Basis is het Opbouwwerk hierbij betrokken om informatie op te halen, signalen op te vangen en de thermometer in de wijk te zetten met als doel inzicht te krijgen in wat er speelt in de wijk.

Bestemming Wolvega;

Opbouwwerk is betrokken bij de uitvoering van de plannen uit het project Bestemming Wolvega

- Buurtverbinders
  - Verbinden en ondersteuning van de buurtverbinders (buurtverbinders zijn de personen in een straat/ buurt die van onschatbare waarde voor de sociale samenhang in een straat/buurt).
- Decentrale ontmoetingsplekken
  - FC Wolvega (huiskamer van de wijk)
  - De Steense
  - Terra en Wijkvereniging de Senne
- Centrale ontmoetingsplek
  - Procesondersteuning
- Mobiele ontmoetingsplek jongeren
  - Procesondersteuning
- Thematafel vitaal ouder worden in Wolvega

4.5 Ouderenwerk

Om het ouderenwerk vorm te geven vanuit de samenleving, is er vanuit Bestemming Wolvega een Dialoogtafel – vitaal ouder worden opgezet. Hier werken formele en informele organisaties samen om de gemeenschappelijke vragen en behoeften van ouderen te verkennen en, indien nodig, eigenaarschap te nemen.

We bereiken ouderen steeds beter door hen, nu dat weer mogelijk is, in hun eigen leefomgeving te bezoeken. Met behulp van een netwerkcoach wordt het sociale netwerk van ouderen uitgebreid, waardoor ze minder afhankelijk worden van professionele ondersteuning.

Stand van zaken/acties:

- 15 deelnemers bij de dialoogtafel, van informele partijen zoals de OSW, kerken (PKN & katholieke kerk) en inloophuis de Breuningslaan tot formele partijen zoals verschillende thuiszorgorganisaties (Aardema, Buurtzorg, Liante, Kwadrantgroep), Alliade, de bibliotheek, vlechtwerkers Wmo, Welzijnscoach, opbouwwerk, buurtsportcoach van Sport Fryslân en betrokken inwoners.

Netwerkoeverleggen:

- Dialoogtafel vitaal ouder worden – Bestemming Wolvega
- Wijkgericht werken/driehoeksoverleg:
Verpleegkundigen, wijkverpleegkundigen, casemanagers dementie, POH-GGZ, Welzijnscoach, Wmo-consulenten

4.6 Welzijn op recept

Welzijn op Recept is inmiddels als zeer succesvol te benoemen. In augustus 2024 is er een tweede welzijnscoach gestart. Dit betekent dat er nu twee welzijnscoaches volledig inzetbaar zijn. Uit landelijk onderzoek is inmiddels duidelijk geworden dat de inzet van Welzijn op Recept nu al 20% minder werkdruk bij de huisartsenpraktijken oplevert.

In onze gemeente werken alle vijf huisartsenpraktijken mee. Ook vanuit het Gebiedsteam wordt doorverwezen. Werden mensen in eerste instantie aangemeld voor begeleiding of dagbesteding bijvoorbeeld bij eenzaamheid komt er nu vaak een doorverwijzing naar de welzijnscoaches voor in de plaats. Door het aanbieden van activiteiten buiten de deur wordt hierdoor het netwerk van de inwoner uitgebreid, zijn ze minder eenzaam en blijven ze langer zelfredzaam. Met het aantal doorverwijzingen vanuit de huisartsenpraktijken, de thuiszorgorganisaties en het Gebiedsteam scoort de gemeente Weststellingwerf binnen de provincie Friesland op dit moment het hoogst.

Naast het opstarten van trajecten om het welzijn van de inwoners te vergroten hebben wij aandacht gehad voor andere activiteiten. Deze bestaan vooral uit het verbeteren van het contact met de huisartspraktijken, thuiszorgorganisaties en het Gebiedsteam en onderhouden van het bestaande netwerk. Daarnaast ligt een stuk van onze kracht in het verbinden tussen eenzame mensen die nu samen activiteiten ondernemen. Ook zoeken wij de samenwerking met andere teams op om bijvoorbeeld naast koffie-/theedrinken samen meer te bewegen.

Tabel 18 Welzijn op recept

1 januari 2025 tot 1 april 2025	Aantal
Aantal aanmeldingen	19
Aantal lopende trajecten	12
Aantal succesvol afgeronden trajecten	<10
Aantal voortijdig gestopte trajecten	<10

Stand van zaken/acties:

- Aangemelde inwoners begeleiden richting een activiteit of vrijwilligerswerk
- Gastspreker diverse bijeenkomsten over zorg en welzijn, o.a. Alzheimercafé
- Bekendheid geven aan de functie door succesverhalen in het plaatselijk nieuwsblad
- Zichtbaar aanwezig op braderie Lindefestival
- Verzorgen voorlichtingsbijeenkomst POH-Ouderen/Somatiek
- Gastlessen bijscholing doktersassistenten van alle praktijken in Weststellingwerf
- Welzijn op Recept is geïntroduceerd in alle huisartsenpraktijken binnen de gemeente Weststellingwerf, de thuiszorgorganisaties en het gebiedsteam Weststellingwerf
- Contact onderhouden met welzijnscoaches binnen provincie Friesland (interview)
- Verbindingen leggen en onderhouden met OSW, Beweegteam, Vrijwilligerspunt, kerken, HAGRO en overige vrijwilligersorganisaties zoals Humanitas, de Zonnebloem, enz.
- Aanzet tot opzetten nieuwe activiteiten bij lokale seniorenverenigingen n.a.v. vraag van inwoners
- Samenwerking met interne partijen om zo tot gezamenlijke activiteiten te komen ten behoeve van verbetering gezondheid inwoners (meer bewegen, gezonder eten)